

HÄSTVEDA 1968

68 15 juni – 15 juli 1968. Annorlunda resebrev mot mina Asienberättelser. Rapporter från månadslångt konfirmationsläger på Hästvedagården i norra Skåne. 15 år gammal bjöds jag på lärorik undervisning, stilla meditation och roliga aktiviteter under ledning av blivande ärkebiskopen K G Hammar och ett team av unga ledare.

STORBRITANNIEN/IRLAND & FEHMARN 1970

14 Liffar-resa runt Brittiska öarna, 9 juni-4 juli. Anteckningar från min första långresa, en månadslång resa genom England, Skottland, Nordirland, Irländska republiken och Wales. 17 år gammal, reste med min gymnasiekompis Anders Edenbrandt på sommarlov efter första årskursen på Katedralskolan i Lund.

69 Hay on Wye – London – York 5-14 juli. Avslutande veckan på månadslång liftarresa runt de Brittiska öarna tillsammans med gymnasiekompisen Anders Edenbrandt. Från Wales for vi vidare till London (mitt andra besök i den staden) och därefter ett romantiskt besök i vackra York och slutligen färja åter från Immingham till Göte-borg, Sverige. 17 år gammal.

82 Brittiska öarna 10 juni –12 juli 1970. Redan beskrivet i resebrev 14 samt 69. Men ytterligare återfunna resebrev och vykort presenteras här, från Edinburgh, Inverness, Isle of Skye, Galway, Killarney, Llanberris, Tyn-y-Caeau (Brecon), Snowdon Ranger, Henley onThames, London och York.

51 Popfestival på Fehmarn, Tyskland 2-4 september. Specialtåg från Köpenhamn till tyska ön Fehmarn tillsammans med gymnasievännerna. Enastående musikprogram med Jimi Hendrix som stora dragplåstret, tre veckor innan han gick bort.

PRAG 1971, 1977, 2014

62 Prag, 1-8 april 1971; 4-11 april 1977; samt 4-5 november 2014. Tre besök i Europas vackraste huvudstad, Prag i förutvarande Tjeckoslovakien, numera Tjeckiska republiken. 1971, tre år efter den krossade Pragvåren 1968 besökte jag, 18 år gammal, staden tillsammans med broder Charlies klass på Polhemskolan i Lund utan att ta ett enda foto. 1977 ännu ett besök med idel anteckningar.

Slutligen ett besök 2014 till det anrika universitetet i Prag för att träffa deras Sydasiensforskare.

ITALIEN 1971

80 23 juli – 20 augusti. Lund-Heidelberg-Basel-Grenoble-Nice-Monaco-Genova-Milano-Venedig-Rimini-San Marino-Florens-Rom. 18 år gammal och nybliven körkortsinnehavare nappade jag på erbjudande från storebror Charlie att köra en skroffärdig Fiat-bil ner genom Europa tillsammans med andra brodern Gösta. Vi körde den skorviga bilen som gick i 70 km/h och utan ettans växel så fort som möjligt genom Västtyskland, med avbrott för kokande vatten och oljepåfyllningar ned till Nice, där vi överlämnade bilen till Charlie och Karin som skulle flyga direkt dit. Från Nice vidtog del 2 av min resa, tre veckors liftarfärd i Italien med slutdestination Rom, via Genova, Milano, Venedig, Rimini och Florens. Här återsåg jag Charlie och Karin, och så sålde vi bilen per anslag på vandrarhemmet för 150 kr till en amerikan som avsåg köra till Köpenhamn. Självtog jag direktågförbindelsen Rom-Köpenhamn.

EUROPA-INDIEN 1972

1 Med Interrail genom DDR, Västtyskland och Luxemburg. Inledande del av min första resa till Indien hösten 1972, 19 år gammal. Vandrarhemsboende i Stralsund, natursköna Bad Schandau (i Sachsiska Schweiz) och Weimar i DDR, sedan till Nürnberg i Västtyskland och så till Luxemburg, för vidare befordran till Paris. Tågluffade med Interrail-kort som kostade 350 kronor för resa en månad genom hela Europa.

53 Paris-Toulouse-Bilbao-Madrid-Granada-Sevilla-Barcelona 10-24 augusti. Fortsättningen på resan genom Frankrike och Spanien. Blev emellertid magsjuk i Barcelona och for därför hem till Sverige, men efter en månads konvalescens for jag åter iväg på min första Indienresa.

54 Köpenhamn-Paris-Liechtenstein-Salzburg-Split-Aten 10-21 oktober. Omstart på min första resa till Indien. Tågluffade med årets andra Interrail-kort för resan genom Europa. For först till Paris och hälsade på Kicki Gustafsson, därefter direkt till det extremt vackra furstendömet Liechtenstein och dess huvudstad Vaduz. Sedan till musikens högborg Salzburg i Österrike, kuststaden Split i dåvarande Jugoslavien och så Aten i Grekland.

20 Aten-Istanbul-Teheran 22 oktober-8 november. Del av min första resa till Indien hösten 1972, 19 år gammal, Interrail genom Eu-

ropa till turkiska gränsen, därefter billig tågresa vidare till Istanbul och vidare tre dagars färd till Teheran inklusive färja över Vansjön.

21 Herat-Kabul-Lahore-Amritsar-Delhi 16-28 november. Fortsättning på min första resa till Indien hösten 1972, tåg från Teheran till Mashhad, bussar genom Afghanistan, tåg genom Pakistan, korsade gränsen till Indien som var öppen en dag i veckan. Nådde Indien men ännu inte framme vid slutmålet Agra.

22 Agra-Delhi-Kabul-Tashkent-Moskva-Helsingfors- Stockholm-Lund 29 november – 17 december 1972. Avslutande delen av min första resa till Indien hösten 1972. En vecka i slutmålet Agra, därefter Delhi på nytt, så överlandbuss till Kabul, och resa genom Sovjetunionen med flyg, tåg till Helsingfors, båt till Stockholm och slutligen tåg hem till Lund.

NORDENRESA 1973

73 Nordenresa med Interrail 10-28 juni 1973. 20 år gammal köpte jag ett Interrail-kort i Danmark och for sedan på egen hand en intressantrundresa med tåg genom Sverige, Norge och Finland, den soliga sommaren 1973. Omväxlande bo på vandrarhem och sova under bar himmel – då svettandes väl insvept i fjällrävens sovsäck för att motstå mygghelvetet. Resrut: Göteborg-Falköping-Stockholm-Borlänge-Mora-Sveg-Östersund-Trondheim-Bodö-Narvik-Kiruna-Gällivare-Skellefteå-Luleå-Kemi-Uleåborg-Kontiomäki-Kuopio-Helsingfors-Stockholm-Lund.

FÄRÖARNA 1973

12 31 juli-4 augusti. Resa med färja från Esbjerg 39 timmar och första dagarna i Torshavn, inledningen på tre veckors resa tillfots och med båt runt i Färöarna

30 Strey moy-Bordoy-Fugloy-Klaksvik 6-11 augusti. Fortsättning på vandringsfärd över öarna i Färöarnas norra arkipelag. Reste med Håkan från Karlshamn i ständigt gräväder och regn.

48 Sandoy-Suduroy (Färöarna/Føroyar) 13-15 juli. Fortsättning på treveckors vandringsfärd över öarna, nu i Färöarnas södra arkipelag.

SVERIGE 1974

92 Etnologisk studieresa om bohuslänsk bebyggelsekultur 6 – 10 maj 1974. Som student i etnologi på C-nivå vid Lunds universitet reste

jag och mina kurskamrater på våren 1974 tillsammans med göteborgska etnologistudenter på exkursion till Bohuslän för att studera traditionell bebyggelsekultur. Under ledning av dåvarande doktoranden Anders Gustavsson (sedermera professor i Oslo) besökte vi bland annat Hagakvarteren och Lindholmen i Göteborg, Tofta herrgård, Gullholmens fiskesamhälle, Morlanda säteri, Svenneby kyrka och hållristningarna i Tanum. Höjdpunkten var dock besöket hemma hos Anders i Tegneby på Orust, där vi förplägades ljuvlig bohuslänsk äggost, och jag hälsades alldeles särskilt välkommen såsom varande dotterson till Otto Ahlquist – ryktbar och omtyckt kyrkoherde just i Tegneby under åren 1905-1937. Läs vår rapport om resan.

6 Stekenjåkk, liftande färd genom Sveriges södra fjälltrakter, 26 juni. For på måfå med tåget till Hoting i Ångermanland i avsikt att fjällvandra, men fann att jag var för tidigt ute, snön kvar. Istället liftade jag runt i södra fjälltrakterna (norra Jämtland och södra Lappland), och tillbringade några ljuvliga dagar med nyfunna vänner i en fjällstuga nära Ankarede.

71 Hoting-Gäddede-Stora Blåsjön-Stekenjokk-Saxnäs-Vilhelmina-Långsele juni 1974. En resa på den tiden man kunde välja att resa med SJ spontant, välja valfritt resmål i sista stund och köpa biljett till fast pris (och inte som nuförtiden tvingas boka veckor eller månader i förväg för att få billig biljett). 21 år gammal kikade jag på järnvägskartan i väntsalen på Lunds centralstation och fann att en resa till Hoting i nordvästra Ångermanland skulle vara kul, och därefter göra en vandring i närliggande fjälltrakter. Sagt och gjort, jag anlände Hoting via stopover i Gävle, och vidare med buss till Norråker. Bara för att erfara av lokalbefolkningen att det fortfarande var mycket snö och olämpligt att vandra. I stället företog jag mig en skön liftarfärd på fjällvägarna i norra Jämtland och södra Lappland full av upplevelser. Höjdpunkten var dagarna i en fjällstuga nära Ankarede (som finns separat beskriven i resebrev 6).

95 Ludvika-Falun-Äppelbo-Sälen-Fulufjället-Särna-Älvdalen-Sollerön 20-26 juni 1974. Direkt från färd i Sveriges södra fjälltrakter (se resebrev 6 och 71) for jag med tåg till Ludvika för att träffa mina lundensiska etnologivänner Rigmor, Mats och Anna-Lena och med dem fara runt i Dalarna en knapp vecka. Besökte fäbodrar och kulturreseervat liksom Falu koppargruva, lyssnade på min älsklingspoet Dan Anderssons underbara sånger i hans hembygd i Grangärde, upplevde traditionellt midsommarfirande i Sälen, vandrade och tältade på Fulufjället, beskådade Sveriges högsta vattenfall Njupeskar och vattenkraftverket i

Trängslet. Inte helt konfliktfri samvaro men vi klarade av det.

SYDOSTEUROPA 1974

113 Sofia, Bulgarien 6 – 15 april 1974. Jag följde med på en veckolång resa till Bulgariens huvudstad Sofia, en resa arrangerad av Lunds Studenters Filmstudio, som jag var medlem i under många år. Filmstudion brukade göra resor varje år till olika platser i Europa och där besöka ländernas nationella filmarkiv och få möjlighet se intressanta filmer från morgon till kväll. För mig var det dock den första resan av detta slag jag deltog i, och väl på plats kom jag så att fascineras av staden och lärde känna trevliga människor, vilket ledde till att jag prioriterade detta senare och i slutänden inte såg så många filmer som flertalet cineaster i gruppen kom att göra.

83 Ungern)-Rumänien-Bulgarien 29 juli – 5 september 1974. Drygt månadsång resa med tåg (efter att först ha flugit Köpenhamn-Wien) tillsammans med bästa kompis Beppe Persson. Första etappen genom Ungern (Budapest, Eger och Debrecen) beskrivet i resebrev nr 7. Här smakprov på upplevelser under fortsatta resan genom Rumänien och Bulgarien Färdades genom Transylvanien tillstäder som Oradea och Cluj liksom till kurorten Vatra Dornei i transylvanska alperna där vi blev bekanta med trevliga tjejer från Östtyskland. Vidare till Suceava i rumänska Moldavien samt storstäderna Bukarest och Brasov. I Bulgarien som jag besökte för andra gången detta år (första besöket var med Lunds studenters filmstudios påskresa till Sofia) besökte vi Plovdiv, Pleven, huvudstaden Sofia och den magnifika staden Veliko Tornovo. Mycket intressanta möten med människor på färden och i Sofia hälsade vi naturligtvis på min väninna Galina.

7 Debrecen, Ungern, 6 augusti. Intryck från början av månadslånga tågsemestern med Beppe Persson genom Ungern.

ASIENRESAN 1975-76

4 Inledningen på min sju månadersresa genom Asien, genom dåvarande Sovjetunionen till Iran. Jag var 22 år gammal och reste som vanligt själv och på egen hand. Började med att ta färjan från Stockholm till Helsingfors och där direkt vidare med färjan till Tallinn, huvudstad i sovjetrepubliken Estland. Stannade tre dagar i den vackra men nedslitna staden varefter jag tog tåg till Moskva och vidare flyg till Baku, sovjetrepubliken

Azerbajjans huvudstad. Tillbringade två trevliga dagar i Baku innan jag äntrade färjan över Kaspiska Havet till Bandar Pahlavi i Iran. Endast sju passagerare ombord på den stora båten, vi fick varsin förstaklasshytt. Resan fortsatte sedan österut under Ramadan mot Afghanistan.

2 Meshad-Herat-Maimana-Mazar-i-Sharif 11-30 september 1975. Andra etappen på min sju månadersresa genom Asien, från iranska hamnstaden Bandar Pahlavi vid Kaspiska Havet via Gorgan och Rasht till shiamuslimernas heliga stad Meshad. Passerade därefter gränsen till Afghanistan och kom till den helt fantastiskt fina staden Herat och blev helt betagen i dess skönhet. Efter en vecka for jag så vidare med en lastbil, satt 20 personer på flaket tätt ihop en tre dagars besvärlig resa genom norra Afghanistan, med övernattnig i Maimana, och en hel dag genom Karakumöknen, kom slutligen till delmålet Mazar-i-Sharif.

23 Bamiyan, Afghanistan 5-6 oktober. Tillbringade en månad i Afghanistan. Reste tillsammans med vännen Tomas Löfström som just höll på att samla material till sin bok "Landet mitt i världen". For till Bamiyan med Budhha-statyerna och de underbara sjöarna i Band-i-Amir.

24 Kabul-Peshawar-Chitral-Bumboret 11-22 oktober. Besökte med Tomas Kalashfolket i Bumboret, en av tre dalgångar i gränstrakterna mellan Pakistan och Afghanistan.

90 Chitral-Lahore-Amritsar 20 – 30 oktober 1975. Efter två månaders resa österut för min del genom Iran och Afghanistan avslutade Tomas Löfström och jag en treveckors gemensam färd tillsammans med att besöka Kalashfolkets hemvist i nordligaste Pakistan. For med jeep längs leriga serpentinvägar från Chitral via Dir till Peshawar över Lowaripasset. Därefter reste jag som vanligt helt på egen hand, tog tåget till Pakistans vackraste stad Lahore, där jag efter avslutad sightseeing hade en skräckfylld upplevelse då jag inte hittade hem till mitt hotell förrän efter sex timmars desperat letande. Dagen efter blev jag sedan lurad att gränsen till Indien skulle hålla stängd flera dagar varför jag omedelbart måste ta mig till Wagha Border på morgonen och passera gränsen. Väl i Indien kunde jag däremot antligen koppla av, fick boende i ett pilgrimshärbärge inne i sikhernas heliga tempel – Gyllene Templet i Amritsar – en vecka och blev helt betagen i Amritsars charm. Dock var jag vid den tiden, 22 år gammal, helt ovan vid indisk mat och hade det synnerligen besvärligt att klara av de starka kryddorna (något som jag lyckligtvis kommit över senare). Publicerat 5 mars 2020.

91 Delhi-Pokhara 31 oktober – 14 november 1975. Resebrevs-avsnitt från min längsta Asienresa, sju månader hösten 1975 och våren 1976. Efter nästan två månader i Iran, Afghanistan och Pakistan hade jag kommit till Indien och dess huvudstad New Delhi. Upplevde Diwali-festligheterna, besökte stadens främsta turistattraktion, Qutb Minar, som vid den tiden låg utanför själva stadsbebyggelsen, och besökte svenska ambassaden där jag kunde läsa tidningar hemifrån, däribland Arbetet. Jag var emellertid samtidigt väldigt sjuk i magen alltsedan min vistelse i Amritsar, och tvingades uppsöka läkare som gav mig dundermediciner så att jag blev helt återställd på få dagar. Efter att ha införskaffat behövt visum för jag så med en tysk hippiebuss via Agra, Kanpur och Varanasi på den nordindiska slätten till den idylliska turistorten Pokhara i centrala Nepal. Övernattade i det fria och i Varanasi fick jag tillfälle att uppleva den heliga staden från vattnet, men råkade också ut för att bli biten av en apa i ett av stadens tempel.

17 Helambu-dalen, Nepal 21-28 november. Äventyrlig veckolång ensamvandring (trek) i bergen norr om Kathmandu.

31 Kathmandu-dalen, Nepal 15-29 november.

32 Thailand 2-17 december 1975. Chiang Mai – Bangkok – Nakhon Sri Thammarat. Del av min sju månaders resa genom Asien. Efter tre och en halv månad on the Road genom Asien lämnade jag Nepal och flög till Thailand, där jag tillbringade drygt två veckor. Under den pågående vinternmonsunen var huvudstaden Bangkok översvämmad, och tilltalade mig inte alls med dess avsaknad av historiska byggnader äldre än 1872 (till följd av att ärkefienderna burmeserna ödelade staden det året), och den öppna prostitutionen gödd av tiotusentals amerikanska soldater på permission under många år av Vietnamkrig. Däremot uppskattade jag mycket behagfulla Chiang Mai och Lampang i norra delen av landet, och på väg söderut mot Malaysia hamnade jag av misstag i en liten obetydlig ort vid namn Chaiyai, där jag var så exotisk att alla människor, från småbarn till pensionärer, bara stirrade förvånade på min utländska gestalt. Ett lyckosamt misstag som resulterade i några intressanta dagar med spännande möten, innan jag tog mig till Nakhon Sri Thammarat som egentligen var den stad jag skulle rest till. Avslutningsvis besök i Haad Yai med dess gummiplantager.

33 Malaysia & Singapore 17 december 1975 – 3 januari 1976. Penang/Georgetown – Kuala Lumpur – Malakka – Singapore. Del av min sju månaders resa genom Asien. Två veckor i Ma-

laysia – ett underbart vackert land med malajisk befolkningsmajoritet men med stor andel kineser, och dessutom i Malakka en dominans av portugisättlingar. Mötte Michael Theseira på en tågresa och blev bjuden till hans familjs hem och att delta i ett katolskt bröllop i mellandagarna – en fantastisk upplevelse. Reste vidare till Singapore där jag firade nyår boende i Chinatown och besökte den botaniska trädgården. Från Singapore for jag med båt till Jakarta i Indonesien.

34 Indonesien 1-30 januari 1976. Jakarta – Bali – Surabaya – Yogyakarta – Jakarta – Bogor. Del av min sju månadersfärd på egen hand genom Asien

8 Colombo, Sri Lanka, 8-16 februari, nära slutet på resan.

47 Sri Lanka-Sydindien 19 februari – 10 mars. Sista etappen på min sju månaders resa genom Asien – en månad i Sri Lanka och 14 dagar i sydindiska delstaterna Tamil Nadu och Kerala, varefter jag tog båten tillbaka till Sri Lanka och slutligen flög hem till Sverige från Colombo den 22 mars 1976.

EGYPTEN 1977

5 Kairo, 20-23 november. Hade precis läst 20 poäng arabiska vid Lunds universitet. Jag var 24 år gammal och reste som vanligt själv och på egen hand.

25 Luxor-Kairo-Hurghada 25 november – 4 december. Fortsättning på månadslång resa genom Egypten.

SVERIGE 1978

59 Cykeltur Borlänge-Falun-Edsbyn-Bollnäs-Hudiksvall-Sundsvall 24 juli – 6 augusti 1978. 14 dagars färd med cykel genom naur-sköna bygder i Dalarna och Hälsingland, till en början med medcyklande resällskap men därefter helt på egen hand. Bodde omväxlande i tält och på vandrarhem och färdades företrädesvis på grusiga skogsvägar, undvikande de stora landsvägarna. Studerade fäbodrar och underbara hälsingegårdar med STF:s årsbok om Hälsingland som reseguide.

SVERIGE 1979

81 Härnösand-Ådalen-Höga Kusten-Umeå-Skellefteå 13-25 augusti 1979 Jag följde fjolårets inledande cykeltur genom Norrland från Borlänge till Sundsvall (resebrev 59) med en ny 14-dagars färd från Härnösand till Skellefteå via Ådalen, Höga kusten, Västerbottens

kustland och Umeå. Omväxlande boende i tält och på vandrarhem.

100 Göteborg/Journalisthögskolan–Skärgården–Ystad–London Januari-december 1979–80. Efter en brokig karriär som etnologi/socialantropologi/arabiska-student vid Lunds universitet och jobb som vaktmästare, trädgårdsarbetare, chaufför och sjukvårdsbiträde antogs jag 26 år gammal till Journalisthögskolan i Göteborg (JHG), en tvåårig utbildning med start i januari 1979. Flyttade till underbara Göteborg och lärde känna staden grundligt med cykelturer kors och tvärs. Första studieåret bjöd på förstklassig journalistikutbildning samt fester, konserter och roliga utflykter till södra skärgården, liksom praktik på Bohuslänningen i Uddevalla. Andra året gjorde vi en studieresa till London och en termin praktiserade jag på Ystads Allehanda, en fin lokaltidning med underbart trevliga arbetskamrater. Efter JHG stannade jag för övrigt kvar i Göteborg och jobbade ett halvår på Sahlgrenska sjukhuset samt pluggade arabiska/Damaskusdialekt innan jag inledde min karriär som journalist på just YA.

SYRIEN 1979

15 25-30 december. Inledningen på spännande månadslång resa kors och tvärs i Syrien och Jordanien. Reste till Qamishliye, gränstaden mot Irak och Turkiet inbjuden att närvara vid assyriskt nestorianskt bröllop. 26 år gammal, hade just pluggat arabiska/Damaskusdialekt vid universitetet i Göteborg jämsides med journalistikstudierna. + uppsats om Syrien på journalisthögskolan i Göteborg december 1979.

45 Latakia-Damaskus-Amman-Petra-Aqaba 1 – 7 januari. Hamnstaden Latakia i alawitdominerad trakt, fornlämningar i Ugarit, korsfararborg vid gränsen mot Libanon, bodde hemma hos soldatfamilj i Damaskus, vidare till snöigt Amman, fascinerande Petra och badbart Aqaba.

MONGOLIET 1980

16 Upplevelser under nio dagars besök i Mongoliet, ett land jag längtat efter att besöka. Reste med liten kunnig grupp i Danska Studenters regi med etnografen Klaus Ferdinand som färdledare. For med Transsibiriska järnvägen från Moskva. + Lars artiklar i Hallands Nyheter och tidskriften SYDASIEN 1980-81, samt uppsats i socialantropologi vid Lunds universitet vårterminen 1974.

CYKELTUR GÖTEBORG – KRISTIANSTAD 1981:

84 Göteborg-Kristianstad på cykel 26-31 maj 1981. Efter två års journalistikstudier i Göteborg varvat med jobb på Sahlgrenska och arabiska-studier på Göteborg universitet var det i slutet av maj 1981 dags för mig att flytta tillbaka till Skåne. Per cykel! Färdades under sex dagar 350 km, konsekvent på idel små landsvägar och skogsstigar genom vackra miljöer först i gränstrakterna mellan Västergötland och Halland och därefter genom Småland till nordöstra Skåne, för vidare befordran Lund.

SYDASIEN 1982:

37 Sri Lanka 2 - 31 mars. Colombo-Matara-Dambana-Kandy-Kotmale-Hatton-Jaffna-Vavuniya-Negombo-Talaimannar. Inledningen på min sexmånaders resa genom SYDASIEN som frilansjournalist, en månad runt hela Sri Lanka – ett år innan inbördeskriget bröt ut – tillsammans med fotografen Helge Rubin, arbetskamrat från Ystads Allehanda. Besökte veddahfolket i Mahiyangana, svenska biståndsprojektet Kotmale, plantagearbetare i höglandet, mötte trakasserade ledare för Gandhiyam-organisationen i norr, och badade på ön Delft utanför Jaffna.

38 Madurai-Trivandrum-Alleppey-Periyar Lake 5 – 11 april. Eter en månad på Sri Lanka landsteg vi i Rameswaram och for via Madurai till indiska delstaten Kerala och dess huvudstad Thiruvananthapuram.

10 Ooty, Bangalore, Mysore, Kodaikanal, 12-14 april

39 Bangalore-Chennai-Trivandrum 19–26 april. Upplevelser från Bangalore, Chennais filmstudios och en ofrivillig återresa till Trivandrum för att fixa med mitt visum.

40 Trivandrum-Chennai-Nellore-Bhuaneswar-Kolkata 27 april - 1 maj. Reste själv med tåg från Thiruvananthapuram till Chennai och vidare till Nellore i Andhra Pradesh och svenskt missionssjukhus där. Vidare till Orissa och så första gången ankomst till Kolkata och dess spring-rikshor som Helge och jag gjorde reportage om.

9 Calcutta, Indien 1-6 maj. Höjdpunkten på min sexmånaders resa 1982. Ankom Calcutta den 1 maj, mitt första besök i Indiens kulturella huvudstad och tillika första mötet med min blivande hustru Bubu och hennes enastående Munshi-familj. Hade rest två månader med min

svenska fotografkompis Helge Rubin, men han for nu hem och jag fortsatte resa själv i fyra månader till. Varmt välkomnad på Tala Park Avenue av Bubus far Annada Munshi liksom hennes syskon, och jag blev kär vid första ögonkastet i Bubu. Från första stund kände jag också intensivt att Calcutta och Bengalen var en plats som var mina drömmars mål.

35 Darjeeling-Gangtok 8–17 maj. Halvvägs på min sexmånaders resa som frilansjournalist (genom Sri Lanka, Indien, Bangladesh och Burma) besökte jag för första gången norra Västbengalen och Sikkim i östra delen av Himalaya. Behagligt komma hit undan den indiska sommarhettan.

41 Gangtok-Saidpur, Bangladesh 21-25 maj. Nu på egen hand. Från undersköna indiska delstaten Sikkim via Siliguri till Haldibari vid gränsen mot Bangladesh. Cykelriksha till Hemakumari och indiska checkposten, därefter fyra kilometers vandring i sommarhetta längs den icke-fungerande järnvägslinjen till bangladeshiska gränstationen Chillahat. Efter omständiga gränsprocedurer slutligen tåg till staden Saidpur.

42 Dhaka 29 maj. Huvudstaden i sommartid. Bodde omväxlande hos svensk missionärsfamilj respektive ambassadpersonal, och lade upp planer för rundresa i landet.

43 Sylhet-Rashidpur-Chittagong-Rangamati-Cox's Bazar-Dhaka-Barisal-Khulna 31 maj - 21 juni. Fascinerande Bangladesh-upplevelser.

74 Kolkata – Bastar 27 juni – 8 juli 1982. Efter en månads rundresa i Bangladesh återvände jag till Kolkata och den underbara familjen Munshi och stannade 14 dagar. Mina varma känslor för Bubu fördjupades ytterligare under besök i Tagores universitetsstad Shantiniketan och på turné med Bubus musik- o dansgrupp Santiniketan Asramik Sangha till Asansol där Tagores drama Tasher Desh framfördes. Jag följde också hennes sångundervisning för barn i Mahajati Sadan. Pappa Annada och broder Manto hade också uppskattad piano och violinkonsert som jag dokumenterade, och övriga bröder och vänner till familjen introducerade mig till Kolkatas ledande journalister, liksom till filmregissören Satyajit Ray, marxistiske ekonomen och finansministern Ashok Mitra m fl intressanta personer. Lärde desutom känna Ajit Roy som analyserade indisk politik i varje nummer av tidskriften SYDASIEN, som jag var chefredaktör för i 25 år (1982–2007). Men sedan for jag åter iväg, nu på en 1,5 månads lång resa i norra, västra, södra och centala Indien. Först till staden Kondagaon i södra Madhya Pradesh (numera i delstaten Chattisgarh), närmare

bestämt beläget i regionen Bastar, dominerad av ursprungsbefolkning – främst murias. Mycket speciell spännande kultur som starkt fascinerat antropologer. Jag bodde hos Partha Munshi, Annadas brorson och därmed Bubus kusin, fiskodlare och tillhörig en av många bengaliska familjer som repatrierades till Bastar i samband med Indiens delning 1947.

75 Delhi-Rajasthan (Jaipur, Jodhpur, Jaisalmer) 12 – 20 juli 1982. Försättningen på min sex månaders Sydasienresa (1 mars - 1 september). Från släkt och ursprungsbefolkning i Bastarregionen i dåvarande Madhya Pradesh via Raipur med tåg (Indrailpass) till Delhi där jag bodde hema hos nyvunne vännen Bo Gunnarsson. Vidare i sommarhettan till några av Rajasthans vackraste palatsstäder, Jaisalmer i öknen, Jodhpur och Jaipur.

76 Jodhpur-Ahmedabad-Bombay-Pune 23 – 31 juli 1982. Försättning på sexmånadersresan genom Sydasien, en månad kvar. Avslutade Rajasthan-turen med att besöka undersköna Jodhpur, därefter stopp i Ahmedabad för att se Mahatma Gandhis ashram och så veckolång vistelse i Bombay. Bodde hos en anglo-indisk familj – släkt till vän i Calcutta – och levde ett liv nästan som hemma i Sverige. Dessutom gjorde jag intressanta studiebesök till verkamheter för synskadade och blinda.

77 Goa 3–7 augusti 1982. Min sexmånaders resa som frilansjournalist närmar sig sin avslutning. Njuter av att komma till Goa på västkusten, normalt sett ett turistparadis med bad och strandliv. Nu var det emellertid monsuntid och lågsäsong. En njutning sitta på verandan till hotellet och skriva artiklar medan regnet vräker ner utanför, eller att med paraply ta en stillsam promenad längs stranden för att sedan i den folktomma baren beställa pork vindaloo och feni-brännvin till lågsäsongpris (hälften). Naturligtvis också besöka de mäktiga katolska katedralerna i Old Goa och den fridfulla delstatshuvudstaden Panjim som ännu påminde om en portugisisk småstad.

78 Hospet/Vijayanagar-Hyderabad- Bhubaneswar/Puri 8-14 augusti 1982. Min sexmånaders resa som frilansjournalist närmar sig nu definitivt sin avslutning. Återstår efter denna berättelse bara två veckor i Kolkata och en vecka i Burma (se resebrev nr 11 respektive 66). Lämnade Goa och for med bussar genom delstaten Karnataka via Hubli och Hospet till ruinastaden Vijayanagar, huvudstad i ett på 1300-talet etablerat mäktigt hinduiskt kungarrike, vars furstar i 300 år höll stånd gentemot angrepp från sultanaten Hy-

derabad och Bijapur. Vidare till storstaden Hyderabad och så med tåg till delstaten Orissa med dess huvudstad Bhubaneshwar, tempelstaden Puri och Konarak-templet.

11 Calcutta, Tredje och avslutande vistelsen med i min blivande indiska familj 15-25 augusti.

66 Rangoon, Burma 26 augusti – 1 september 1982. Avslutningen på sexmånadersresan genom södra Asien 1982 som frilansjournalist. Flög från Calcutta till Rangoon och stannade en vecka i staden och dess närhet innan hemresa till Sverige med Aeroflot. Lärde känna människor i det slutna landet där tiden tyckts stå stilla. Monsunregn hela veckan.

BRÖLLOP 1982

108 Kolkata 24–26 december. Bubu och jag möttes för första gången den 2 maj 1982 i Calcutta. Drygt sju månader senare gifte vi oss med traditionella hinduiska ceremonier i dagarna tre på Tala Park Avenue. Mitt livs mest fantastiska upplevelse. Som en av huvudrollsinne-
havarna skrev jag inget eget resebrev. Men min mor Gerd Eklund skrev istället, läs hennes text.

SVERIGE 1983

109 Umeå – Kolkata 12 juni – 28 augusti. Nästan alla mina övriga publicerade resebrev bygger på reseberättelser jag skickat hem till föräldrarna i Sverige. Men här ett brev jag skickat från Sverige till min underbara svärfar, konstnären Annada Munshi i Kolkata, kompletterat med ett par av hans många stilfullt utformade brev till mig (samt en tidningsartikel på bengali om hans liv). Efter vårt fantastiska bröllop i dagarna tre i december 1982 följde min älskade hustru Bubu med mig till Sverige och Lund. På sommaren ville jag visa henne norra Sverige och jag valde därför att ta ett sommarvikariat som redigerare på Västerbottens-Kuriren i Umeå. Hyrde ett studentrum på Mariehem och färdades med tandemcykel i de vackra omgivningarna i de ljusa sommarkvällarna, gärna langs Umeälven till Baggböle. Besökte också vännerna Stefan och Lena i Ullånger, firade midsommar hos Johan van Aarem i Vännäs och fick besök av sydsvenska vännerna Daniel och Gunnar. Avslutade sejouren i Umeå med en tur till Tärnaby och svenska fjällen.

INDIEN 1984

46 Calcutta 30 september–8 oktober samt 24–30 oktober 1984. Första återbesöket hem

till Tala Park, två år efter Bubus och mitt bröllop. Mattias, 10 månader gammal med oss. Varmt mottagna av svärfar Annada Munshi och hela familjen. Lagom till Durga puja. Efter en dryg vecka for vi till Bangladesh. Åter i Calcutta efter 14 dagar upplever vi dagen då premiärminister Indira Gandhi mördades, vilket åtföljdes av bandh men inga massakrer i vår stad.

44 Kethlal, Bangladesh 14 - 17 oktober. Vec-
kolångt besök i Bangladesh. Vår förstfödda son Mattias, 10 månader gammal, reste med oss. Målet var byn Kethlal nära Bogra, där Bubus mamma Jayathi växte upp. En morbror och kusinen Shikha bodde där än och var våra värdar alltmedan vi betittades intensivt och nyfiket av alla byborna.

55 Calcutta-Madras-Bangalore-Mysore-Mangalore-Goa 11 – 21 november. Resa med Bubu och Mattias, 9 månader gammal, från vår bas i Calcutta till Madras/Chennai i avsikt att resa runt i Tamil Nadu. Skyfall och översvämning fick oss dock att ändra rutt och istället fara med tåg och bussar västerut till Bangalore, Mysore och Mangalore, och så småningom landa i det paradisiska Goa. Väl där fick vi en fantastisk upplevelse när vi besökte Old Goa och råkade vara där på plats just den dagen vart 12:e år då Francis Xaviers balsamerade lik förs i procession mellan två av katedralerna, med närvaro av katolska biskopar, präster, munkar och nunnor från hela Asien.

56 Goa-Bombay-Calcutta 27 november. Av slutning på treveckors resa med Bubu och Mattias, 9 månader gammal från vår bas i Calcutta till Madras/Chennai, Bangalore, Mysore, Mangalore och Goa. Från Goa for vi med båt till Bombay/Mumbai och sedan tåg till Calcutta/Kolkata, dit vi anlände 12 timmar försenade. Inkluderar P O Henricson-artikel i tidskriften SYDASIEN om William Radices nyöversättning av Rabindranath Tagores poesi, samt Kumkum Munshis artikel om Tagores konstnärskap.

INDIEN 1986-87

13 Calcutta, Indien, 21-22 september 1986. Första dagarna på Tala Park med familjen – Bubu, Mattias 2,5 år gammal och Marie 1 år. Stannade fem månader i Indien/Kolkata. Daniel Carlsson med från Sverige och med honom gjorde jag en avstickare till Kina.

87 Calcutta 9–17 oktober 1986. Skön vistelse med familjen – Bubu, Mattias 2,5 år gammal och Marie 1 år – på Tala Park i Calcutta/Kolkata, Indien, med tillfälle att uppleva några av

årets stora högtider i Bengalen, Durga puja och Loka puja (gudinnorna Durgas och Lakshmis firande), och resor till intressanta historiska platser såsom Murshidabad, Chinsura och Chandernagore. Därtill mycket umgänge med släkt och vänner i Calcutta och med vännen Daniel Carlsson som reste med oss från Sverige.

52 Jamshedpur-Tatanagar, Jharkhand 2-4 november 1986. Resa till Indiens centrum för metallurgisk industri, kring Jamshedpur i dåvarande Bihar, nu Jharkhand. En av många färder/expeditioner i Indien tillsammans med min älskade sväger konstnären Kumkum Munshi..

88 Calcutta 21 oktober & 27 november 1986. Mitt i familjens fem månaders vistelse i Calcutta/Kolkata for jag iväg en månad med vännen Daniel till södra Kina. Här ett resebrev från Calcutta precis innan och ett efter Kinareisan. Under tiden hade Mattias lärt sig tala flytande Bengali. Både han och lillasyster Marie var lyckliga över att pappa kommit tillbaka.

50 Calcutta och Sundarbans 26 december 1986 - 1 januari 1987. Vardagsliv hemma på Tala Park i Calcutta under vår femmånaders vistelse i Indien med våra då två barn, Mattias 2,5 år och Marie 1 år. Vänner från Sverige hälsade på, bland andra Johny och Eva från Linköping som jag tog med på tur till mangroveträskdjungelområdet Sundarbans under jullovet. Och familjen hälsade på Calcutta-vännerna Lisbeth och Deepak på nyår.

89 Calcutta vinter 1986-1987. 9 december 1986 - 10 januari 1987. Ett avslutande resebrev från en innehållsrik fem månaders vistelse hemma i Calcutta oktober 1986-februari 1987. Jag stänger min panna blodig i mötet med indisk byråkrati med regler från brittiska kolonialtiden, och irriteras över Gunter Grass samtida närvaro i Calcutta, men njuter desto mer av umgänge med familjen, släkt och vänner (både sådana bosatta i stan som Lisbeth och Deepak och besökare från Sverige som Johny och Eva). Dessutom besöker familjen ISKCONs (Hare Krishnarörelsens) imponerande tempelanläggning i Mayapur, bokmässan på Maidan, och vi företar årets traditionella jul-picknick i det gröna på landet söder om stan. Mozarts Requiem avnjutes i St Paul's Cathedral, luncher intas på legendariska Great Eastern Hotel, kul middag på taket, och planer smids såväl för spännande färdend till Sundarbans tigerreservat med min ständige reskamrat och sväger Kumkum, som till familjens förestående båtresa till ögruppen Andamanerna.

19 Vardagsliv på Tala Park i Kolkata och resa med båten till Andamanerna/Port Blair där

vi stannade 10 dagar. Den fem månader långa Indienvistelsen närmar sig sitt slut. Mattias 3 år gammal och Marie 1,5.

SÖDRA KINA 1986

36 Hong Kong-Macau-Kunming-Chengdu 25 oktober - 9 november. Min första resa i Kina tillsammans med vännen Daniel Carlsson från Göteborg. Avstickare från Kolkata där övriga familjen befann sig, vi flög till dåvarande brittiska Hong Kong, besökte portugisiska Macau och sedan till riktiga Kina - Guangzhou, Kunming, Stenskoogen, Chengdu.

3 Chengdu-Chongqing-Yangtze-floden-Wuhan 10-16 november 1986. Del av månadslång resa i södra Kina med vännen Daniel Carlsson, en avstickare från min Calcuttavistelse med familjen. Vi företog fantastiska tågresor från Kunming till Chengdu och vidare till Chongqing. En stad tidigare känd som Chungking och som var kinesisk huvudstad styrd av Chiang Kai-sheks Kuomintang-regim under åren 1937-1945 under kriget mot såväl japanerna som Mao Zedongs kommunistiska gerillastyrkor. Besökte det ruskiga fängelset med dess tortyrceller som gjorts om till museum. Från Chongqing for vi så med båt tre dagar på Yangtze, genom de tre berömda ravinererna Qutang, Wuxia och Xiling (som numera dessvärre ligger dränkta under De Tre Ravinernas Damm, invigd 2012), en bedårande upplevelse att färdas igenom ett landskap av enastående naturlig skönhet.

67 Shanghai 19 november 1986. Avslutningen på månadslång resa i södra Kina tillsammans med vännen Daniel (jämför resebrev 3 och 36). Shanghai fortfarande relativt oexploaterad stad. Spatserade på strandavenyn The Bund, lyssnade på jazzmusik på Peace Hotel och hade det allmänt trevligt. Därefter for vi med förstaklassvagn tåg åter till utgångspunkten Hong Kong varifrån jag flög tillbaka till familjen i Kolkata. Daniel vidare till Australien.

INDIEN 1988-89

58 Calcutta 21 - 28 oktober 1988. Hela familjen, Lars och Bubu samt Mattias 4,5 år, Marie 3 år och Daniel 1,5 år, tillbringade nästan sex månader hemma på Tala Park i Calcutta hösten 1988 och fram till och med mars månad 1989. Här resebrev från jobbig flygfärd till Indien och de första veckorna med familj, släkt och vänner, under vilken tid Durga puja firades. Publicerat 22 april 2018

63 Kolkata-Jabalpur-Narmada-Kanha-Khajuraho-Satna-Kolkata 17 november - 20 december 1988. Del av femmånaders besök i Kolkata. Vardagsliv på Tala Park, men också en spännande resa till Madhya Pradesh i centrala Indien, hela familjen + Boni, Rana och Bitan. Tåg till Jabalpur, hyrd bil till sevärigheter kring Narmadafloeden, vidare till Khajurahos tempelkomplex och Kanha National Park där vi såg tiger jaga och fånga hjort. Tågresor hem igen från Satna. Därefter åter vardagsliv på Tala Park.

64 Vardagsliv i Kolkata 26 december 1988 - 21 januari 1989. Höjdpunkten på femmånadersvistelsen i Kolkata med full aktivitet i form av utflykter och en lång rad besök av svenska vänner. Jul- och nyårsfirande, juldagspicknick i Mullickpur, besök till zamindarpalats på landsbygden och Tagores palats Jorasanko liksom hans universitet i Shantiniketan. Konserter och dansföreställningar på scen samt av musikersvågar Manto på flygeln hemma. Resa till släkt i Nadia och besök till intressanta platser i Västbengalen tillsammans med älskade svågern, konstnären och reskompisen Kumkum. Bokmässor på Maidan, hästkapplöpning på Race Course, Statesmans veteranbilsrally, besök till svenska konsulatet för att skaffa nödpass (efter ficktjuvars stöld) med mera. Och därtill tidskriften Uttārapaths utdelning av kulturpris till Lars för hans insatser att sprida indisk kultur i Sverige genom tidskriften SYD-ASIEN.

65 Kolkata & Kodaikanal-Gokarn-Goa 1 februari - 10 mars. Avslutande avsnitt från familjens femmånadersresa till Indien hösten-vårvintern 1988-89, vardagsliv i Kolkata före och efter resan till Kodaikanal i Tamil Nadu (resebrev 49). Besök till annorlunda och intressanta platser i Kolkata - exempelvis stadsdelen Tangra med sina garverier och kinarestauranger tillsammans med ständiga reskamraten svågern Kumkum. Dessutom rapport från Kodaikanalvistelsens avslutning - resa via Coimbatore och Mangalore till tempelstaden Gokarn i Karnataka där vi hälsade på danska dåvarande biståndsarbetarvännerna Stig och Kate, som sedan följde med oss till Goa.

49 Kodaikanal, Tamil Nadu, 17-25 februari 1989. En av många utfärder i Indien under familjens långvistelse i Kolkata 16 oktober 1988 - 14 mars 1989. Hyrde ett av svenska kyrkans sommarhus (Kullsveden) i sköna hill station Kodaikanal i Tamil Nadu. Vid den tiden ännu en idyllisk ej överexploaterad plats högt ovan slättlandet. Mitt andra besök i Kodai, men första med hela familjen. Kyrkan har tyvärr sedan dess sålt de fina husen. Fortsatte sedan till Gokarn, Goa och Bombay och tillbaka till Kolkata.

KINA 1988

60 Beijing-Hong Kong-Calcutta 31 oktober - 17 november 1988. Två veckors Kina-vistelse på egen hand, avstickare från sex månaders resa med familjen till vårt Tala Park-hem i Kolkata och en lång rad indiska exkursioner.

INDIEN 1991

97 Kolkata 9 januari - 12 februari 1991. Första delen av tre månaders vistelse 1991 hemma på Tala Park Avenue i Calcutta, fylld av aktiviteter. Sammanföll med västlänternas invasion av Irak som ju fick katastrofala följder. I Indien blev det starka protester och vänsterfrontsregeringen i Västbengalen utlyste Bangla Bandh, en total generalstrejk, som ledde till att all trafik upphörde och gatorna kunde tas över av kricketspelande ungdomar, och för min del blev till ett gyllene tillfälle att cykla runt i stan och över Howrah-bron. Dessutom deltog jag i avslutningen av det årslånga firandet av staden Calcuttas 300-årsjubileum, och mycket annat firande såsom av Saraswati Puja och Shiv Ratri. Vidare besök till världens största bokmässor - Calcutta Book Fair på Maidan; till Zoological Gardens; till stadsdelen Tangra med sina genuina kinarestauranger; och till Ramakrishna Missions anläggning i Narendrapur. Natlig konsert i Hortological Gardens - Calcuttas trädgårdsförening; vännen Kokas bröllop; och studiebesök till World Lutheran Services imponerande verksamhet i Calcuttas slum och i Gangesdeltat Sundarbans. Samt inte minst ett intensivt umgänge med släkt och vänner.

98 Siliguri-Binaguri-Jaldapara-Chalsa-Ali-pur Dooars-Howrah 13 - 22 februari 1991. Fortsättning på familjens tremånadersvistelse i Kolkata vårvintern 1991. Veckolångt besök till Bubus goda vän Thumi och hennes man Sandeep, manager för en teplantage i Västbengalens tedistrikt Dooars, alldeles söder om gränsen till Bhutan. Tåg från Calcutta till Siliguri där vi hälsade på Pranab Bannerjee, aktiv inom progressiva teaterförbundet Indian People's Theatre Association, och därefter taxi till idylliska Binaguri där vi sedan bodde och blev gästfritt bjudna på förstklassigt te sittande på gräsmattan. Besåg Jaldapara Wildlife Sanctuary och hade en fantastisk heldag på Chalsa Tea Estate där finalen i den årliga kricketurneringen mellan Dooars teplantager (Dooars Inter-Company Tournament) som detta år avgjordes i en match mellan teföretaget Goodricke's plantage Chalsa och en plantage tillhörig Duncans. Som hedersgäst förplägades jag oavbrutet med massor av buffetmat och obegränsat

med whiskey. Lite bekymmer inför hemresan till Calcutta med att reservera platser på tåget, Kamrup Express, från en liten oansenlig station vid namn Dhupguri, men lyckligtvis kunde tågets konduktör lösa problemet åt oss.

99 Kolkata–Bakhali–Digha–Dakhineswar 22 februari – 17 mars 1991 Fortsättning på tremånadersvistelse vårvintern 1991 med familjen i Kolkata. Inkluderade en resa till städerna Bakhali och Fraserganj i Gangesdeltat med ständige reskamraten och svågern Kumkum. Upplevde också en helnattskonsert i Hortological Gardens – Calcuttas trädgårdsförening – med superartisterna Bismillah Khan, Amjad Ali Khan och Zakir Husain. Besökte vidare 100-årsfirandet av skådespelaren Nirmalendu Lahiri, och for på upptäcktsfärder i Calcutta med bussar och flodbåtar. Firade färgrika vårfesten Holi och tillbringade mycket tid på taket där jag dels läste min svenska dagstidning *Arbetet*, med eftersändning till Tala Park Avenue, Calcutta, och dels pluggade Bengali. I början av mars kom så vännerna Stefan och Lena från Lund på besök och vi arrangerade en traditionell konsert med folkmusikern Stefan i en patrieciervilla i Paikpara. Uppladdning företogs i badorten Digha, dit vi for med hela familjen. Tillsammans besökte vi dessutom Botaniska Trädgården i Sibpur och det vackra Kali-templet Dakhineswar.

101 Darjeeling-Sikkim-Kalimpong 17 – 25 mars 1991. For med lundavännerna Stefan och Lena, på besök till familjen i Kolkata, till undersköna Himalaya och den vackra bergsstad Darjeeling, känd för sitt goda te och mycket koloniala lämningar i form av internatskolor bland annat. Fortsatte så till delstaten Sikkim och dess huvudstad Gangtok där just precis årets blomsterfestival skulle äga rum. Besökte sedan två av Sikkims mest berömda buddhistiska kloster, Rumtek och Phudong. Avslutade Himalaya-färden med att fara till staden Kalimpong invid gränsen till Bhutan. Njöt av utsikten från det övergivna leprasjukhuset, och blev om morgonen överraskad av att bli festligt uppvaktad på min 38:e födelsedag boende på fina Himalaya Hotel.

104 Kolkata 26 mars – 4 April 1991. Avslutande vecka på tremånadersvistelsen med familjen i Kolkata vårvintern 1991. Njöt av att sitta på balkongen och läsa eftersända *Arbetet*, hälsade på släkt och vänner, käkade genuin Kinamat med Kumkum, Stefan och Lena i Tangra, gästades av Bubus kusin Shikha från Kethlal, Bangladesh, och umgicks mycket med barnen. Flög åter till Sverige tillsammans med lundavännerna.

CANADA 1992

61 British Columbia, Canada & Seattle, USA 27 juni - 18 juli 1992. Resa i Canadas vidunderligt sköna Stillahavsprovins med Vancouver City och Vancouver Island och huvudstaden Victoria. Med göteborgsvännen Daniel Carlsson och besökande Humayun Kaiser, närvarade vid bröllop och sedan rundtur i provinsen. Båt norrut till Prince Rupert, tåg över Klippiga Bergen till Jasper, bussar vidare via Banff och Kelowna åter till Vancouver. Avslutningsvis några dagar i Seattle.

KOLKATA 1994-95

72 23 november 1994 – 6 januari 1995. Anorlunda vistelse i min andra hemstad, en månad själv med barnen Mattias 10 år, Marie 9 år och Daniel 7 år, mycket aktiviteter med säkten i Kolkata, framförallt med morbror Kumkum. Besök till fiskodling på bengaliska landsbygden, besök till zoo och Botaniska trädgården i Shibpur, samt spännande resa till Darjeeling och Kalimpong, som slutade med en obokad obekväm nattågsfärd Siliguri-Kolkata i en bagagekupé. På slutet kom så Bubu från Sverige och vi var tillsammans med släkten i två veckor.

JERUSALEM 1999

107 10–18 juni. Ett år innan tidningen *Arbetet* lades ner sökte jag till en annorlunda fortbildningskurs för journalister genom Fojo-institutet i Kalmar, i form av en ambitiöst utformad studieresa till Jerusalem tillsammans med ett gäng utvalda journalister från hela Sverige. En 10 dagars kurs om de tre världsreligionerna i Jerusalem; judendomen, kristendomen och islam, under ledning av journalisten Lisbet ustafsson. Redaktionsledningen på *Arbetet* betalade resan, och det blev en fantastisk upplevelse, boende på ett kristet palestinskt nunnekloster i judiska västra Jerusalem och med besök till alla heliga platserna i Jerusalem, och till Betlehem och Döda havet.

INDIEN 2001

18 Kolkata, Indien januari 2001. Fyra månader efter tidningen *Arbetets* nedläggning i september 2000 och tre veckor innan Staffan Lindberg och jag drog i gång det akademiska Sydasiennätverket SASNET hemma i Lund for jag tillsammans med hela familjen i början av januari 2001 för ännu ett besök till vår andra hemstad Calcutta – som just bytt namn till Kolkata. På

vägen stannade vi till i Lahore och Islamabad i Pakistan liksom Kathmandu i Nepal, men sedan vidtog fullt program med släkt och vänner i Kolkata. Läs om våra intryck från tre veckor i Munshi-familjens residens på Tala Park.

85 Sundarbans 12-14 januari 2001. Som en del av resan företog vi oss en tredagars expedition med båt till nationalparken Sundarbans i Gangesdeltat, berömt för sina bengaliska tigrar som lever här på de mangrovebevuxna öar som genomkorsas av såväl breda floder som smala legriga kanaler. Läs mina anteckningar från Sundarbans – som jag för övrigt besökt vid flera andra tillfällen, både tidigare och senare.

86 Kolkata 5-7 januari 2001. Brottstycke från en tid när vänstern ledd av det marxistiska-kommunistpartiet CPI(M) ännu styrde i Västbengalen och Mamata Bannerjee, sedermera chefsminister i delstaten, ännu var oppositionsledare och utmanade regeringen med en politisk generalstrejk, en Bangla Bandh. All normal verksamhet nerstängd och tomma gator som gjorda för att spela cricket, promenera runt eller cykla. Läs mina intryck från staden några dagar i januari 2001, inklusive ett samtal med vännen och SYDASIEN-krönikören Ajit Roy om hans spännande bakgrund. För övrigt levde vi mysigt liv med familj, släkt och vänner i Kolkata och Shantiniketan.

MALDIVERNA 2002 & 2009

70 Maldiverna 25-28 februari 2002 & 23-25 februari 2009. Två besök i den till synes paradisiska ö-republiken mitt ute i Indiska Oceanen med sju års mellanrum, första gången tillsammans med min SASNET-kollega Staffan Lindberg. Många möten med ministrar, akademiska företrädare och bekantas bekanta gav en god bild av situationen i landet.

PAKISTAN, AFGHANISTAN & INDIEN 2003

79 Karachi-Lahore-Islamabad-Kabul-Delhi-Nawalgarh-Jaipur-Jodhpur-Agra-Kolkata-Shantiniketan-Bishnupur-Digha 20 november 2003–3 januari 2004. Rapport från en fascinerande resa i tjänsten 20 november till 6 december av Lars Eklund och Staffan Lindberg till universitet i Pakistan och Afghanistan, det senare landet nyligen befriat från talibanstyret och en optimistisk stämning dominerade. Sammanfattande rapport + detaljerade rapporter från varje enskilt universitet som besöktes. Gå till rapporten.

Efter denna resa for Lars till Delhi för en veckas rundresa 7-14 december i Rajasthan i hyrd minibuss med familjen och därefter några veckors vistelse hemma i Kolkata, men också besök till Shantiniketan, Bishnupur och Digha.

INDIEN, BHUTAN, NEPAL & BANGLADESH 2005

26 Kolkata-Siliguri-Guwahati-Shillong-Phuentsholling 19 november – 17 december. Fantastisk tjänsteresa för Swedish South Asian Studies Network (SASNET) av radarparet Staffan Lindberg och Lars Eklund, med besök på ett 30-tal universitet och utbildningsinstitutioner i nordöstra delen av Sydasiens – indiska delstaterna Assam, Meghalaya, Orissa och Bihar, samt Bhutan, Nepal och Bangladesh. Sammanfattande rapport + en lång rad detaljerade rapporter från skilda platser i nordöstra Indien.

27 Bhutan och Nepal 26 november – 3 december. Fortsättning på kontaktresan för Swedish South Asian Studies Network (SASNET) med rapporter från universitet och utbildningsinstitutioner i Bhutan och Nepal.

28 Bangladesh 4–12 december. Fortsättning på kontaktresan för Swedish South Asian Studies Network (SASNET) med rapporter från universitet och utbildningsinstitutioner i Bangladesh.

29 Kolkata-Bhubaneswar-Patna 12-17 december. Fortsättning på kontaktresan för Swedish South Asian Studies Network (SASNET) med rapporter från universitet och utbildningsinstitutioner med utgångspunkt Kolkata

INDIEN 2005

96 Jorhat-Sibsagar-Majuli Island-Tezpur-Guwahati 21–27 december 2005. Veckolång rundresa i indiska delstaten Assam – en delstat belägen i nordöstra hörnet av Indien och som domineras av att den genomkorsas av floden Brahmaputra med hela familjen. Strax dessförinnan hade jag och min kollega Staffan Lindberg varit på tjänsteresa för SASNETs räkning och besökt universitet i just Assam (se resebrev nr 26), och det besöket inspirerade mig starkt till att göra en resa också med familjen. Vi flög från Kolkata med Jet Airways till staden Jorhat, och därifrån for vi till Ahom-folkets förkoloniala huvudstad Sibsaagar, vidare till Majuli-ön i Brahmaputraflo-den fylld med vaishnava-kloster, satsaras. Så till Kaziranga National Park med dess 1 700 noshörningar, staden Tezpur där mytologin är levande

om vilken hinduisk gudom som är främst, Shiva eller Krishna. Slutligen storstaden Guwahati där vi firade jul med släktingar och besåg det fantastiska Kamakhya-templet tillägnat gudinnan Durga.

TYSKLAND 2006

93 Cykeltur längs floderna Werra, Ulster och Fulda, Tyskland. 29 juli–8 augusti 2006. Den första av en lång rad cykelturer i Tyskland med vännen Reinhard från Bielefeld. Denna gång längs floder i centrala Tyskland genom två mycket olika delstater, den ena (Hessen) som varit del av Västtyskland, och den andra (Thüringen) varit del av DDR. Underbara natur- och kulturupplevelser liksom besök till idel beundransvärda vackra medeltida städer såsom Hannoversche Münden, Sooden, Creuzburg, Eisenach, Geisa, Vacha och Fulda. Fantastiskt utbyggt cykelvägnät i landet. Efter denna pionjärtur har vi genomfört flera andra cykelresor, 2009 längs floderna Oder och Neisse från Östersjön till tjeckiska gränsen; 2011 längs Weser från Minden till Rothenburg; 2014 längs Donau från källorna i Schwarzwald till Passau; 2017 längs Elbe från Magdeburg till Dresden; och senast 2019 längs Saar och Mosel från Saarbrücken och Luxemburg till Koblenz.

INDIEN 2011

94 Färdledarens vedermödor på månadslång Indienresa 22 januari–15 februari 2011. Intryck i form av en reserapport från en nästan månadslång rundresa i Indien till vilken jag var anlita som sakkunnig färdledare. En resa där så gott som samtliga resenärer aldrig varit i Indien förr, och som naturligtvis upplevde saker på olika sätt. Den stora variationen i gruppen borgade för det, mellan dem som såg resan som ett enda stort äventyr där saker och ting inte alltid går efter planen (vilket det sällan gör i Indien), och dem som ville att allt skulle flyta perfekt, ständigt jämförande resan med andra resor man gjort till mer välfungerande platser på jorden. I slutet av resan var jag omtyckt av halva gänget medan en stor del dessvärre avskydde mig.

KOLKATA 2012

57 Kolkata 21 Oktober – 30 November. Månadslångt besök i min andra hemstad Kolkata, kombinerat privat besök och uppdrag för SASNET som jag jobbade för. Hade ett kontor i vår Sardar Sankar Rd-lägenhet, interacting with SASNET networking partners at the prime universities in Kolkata.

NORDINDIEN 2012

110 **Varanasi** 28-30 oktober. In 2012, I spent the period 20 October till 30 November in India. 2012. Besides interacting in Kolkata, I also made a contact journey to universities and other institutions in the north Indian cities of Varanasi, Kanpur and Delhi. First stop Varanasi – with the main purpose to visit the Swedish/Nordic study centres in the city, and of course the well-renowned Banaras Hindu University (BHU).

111 **Kanpur** 20 oktober– 1 december 2012. Second stop of my contact journey to universities and other institutions in the north Indian cities of Varanasi, Kanpur and Delhi. Arrived Kanpur by taxi from Varanasi, in order to visit the Indian Institute of Technology (IIT), being invited by Ashok Kumar, an eminent researcher in Biotechnology, also based at Lund University.

112 **Delhi** 1–5 november 2012. Third stop of my contact journey to universities and other institutions in the north Indian cities of Varanasi, Kanpur and Delhi. Arrived Delhi by flight from Kanpur. Visiting the the South Asian University and various networking partners in the city. I also participated in the sixth Nobel Memorial Week, organised by the Swedish Embassy, and had meetings with the Ambassador Harald Sandberg, and the Growth Analysis representative Andreas Muranyi.

MANIPUR 2015

106. Manipur 5–11 mars 2015. Ett fantastiskt besök i indiska delstaten Manipur, uppe i nordöstra hörnet av landet invid Burmas gräns. Känt för sin naturskönhet, enastående danstradition och en religiös mångfald där slätternas folkmajoritet (meitei-folket) är Vishnu-dyrkande vaishnavas medan bergsbefolkningen som är nagas är kristna baptister. Kungariket Manipur införlivades 1947 i Indiska Unionen mot befolkningens önskemål och därför har en motståndskamp förts in i våra dagar vilket lett till att Manipur liksom Kashmir är genommilitariserat med stora indiska truppsatser, checkpoints längs vägarna och många fängslade oppositionella. Turismen är stendöd. På inbjudan av Manipur University besökte jag universitetet i huvdstaden Imphal för SASNETs räkning, en väldokumenterad rapport bifogas. Men Bubu och jag besökte dessutom gränsstaden Moreh där man tilläts komma över gränsen till Burma utan visum, och vi besökte dessutom den vackra Loktak-sjön och naturligtvis också museet över Indian National Army som i

andra världskrigets slutskede under Subhas Chandra Boses ledning utkämpade två slag i Manipur mot den brittiska kolonialmakten.

BHUTAN 2017

103 Inbjuden av gode vännen Johan Westman, musiklärare vid Samtse College of Education i Bhutan, landets lärarhögskola som utgör en del av Royal University of Bhutan (RUB), tillbringade jag en vecka i den underbara bergsnationen i Himalaya. Det var mitt andra besök i landet, tidigare var jag där på SASNET-uppdrag 2005 (se resebrev 27). Den här gången presenterade jag för universitetets professorer och studenter svensk forskning och möjligheter till samarbete med Sverige. Något som gav direkt utdelning i ett spännande samarbetsprojekt mellan Samtse och universitetet i Malmö kring forskningsområdet etno-matematik liksom att ett student- och lärarutbyte kom till stånd. Johan och jag for också till huvudstaden Thimphu där vi hade ett givande möte med rektorn för hela RUB men vi träffade även några av Johans många vänner i stan.

KOLKATA– SHANTINIKETAN 2018

105 Tillsammans med min vän Lars Gerdmar, ikonmålare från Lund (som fått disponera vår lägenhet i Kolkata en månad) tillbringade jag först 14 dagar fyllda med upplevelser i min andra hemstad Kolkata liksom i Tagores universitetsstad Shantiniketan. Långa upptäcksfärder i Kolkata, och så ordnade jag seminarier åt Lars på universiteten i båda städerna. Bevistade Dover Lane Music Conference och en litteraturfestival som hölls vid St Pauls Cathedral, i Victoria Memorial och på Indian Museum. Resans höjdpunkt blev när vi plus fyra andra vänner hyrde en flodbåt och färdades runt i Sundarbans nationalpark i två dagar. Sedan Lars rest vidare hade jag ytterligare två veckor kvar i Kolkata, späckade med arrangemang och möten med släkt och vänner. Läs mina betraktelser

BANGLADESH 2020

102 Tagorekören i Lund (Lund International Tagore Choir) företog en 15 dagars turnéresa som ett led i att främja kulturutbytet mellan Sverige och Bangladesh. Vi besökte Dhaka, Jessore, Kushtia och Sylhet. Körledaren Bubu Munshi Eklund, administratören Lars Eklund och

ytterligare sju medlemmar av kören for från Sverige, och därtill kompletterades kören med två bangladeshiska medlemmar som vid tillfället befann sig i Bangladesh. Åtta konserter i fyra städer genomfördes under resan – fem uppträdanden på universitet, två på kulturinstitutioner och dessutom svenska ambassaden. Resan genomfördes trots utblivna anslag varför körmedlemmarna stod själva för så gott som alla kostnader. Däremot erhöll kören starkt moraliskt stöd från såväl bangladeshiska ambassaden i Stockholm som den svenska ambassaden i Dhaka, liksom naturligtvis från konsertarrangörerna på plats i Bangladesh, i all synnerhet från National University och dess affilierade colleges som svarade för tre konserttillfällen – Government Music College i Dhaka (Mushikhögskolan); National Universitys main campus i Gazipur; samt Dakshin Surma College i Sylhet).